

Verksamhetsplan 2024–2026



DOMSTOLSVERKET
SVERIGES DOMSTOLAR

Innehåll

GENERALDIREKTÖREN HAR ORDET	3
SVERIGES DOMSTOLARS STRATEGISKA MÅL	4
DOMSTOLSVERKETS UPPDRAG	5
Vi leder och samordnar verksamheten	5
Vi ger stöd och service	6
Vi driver och stödjer utveckling.....	6
DOMSTOLSVERKETS VERKSAMHET 2024–2026.....	7
Domstolen i samhället	7
Utvecklad målhantering.....	10
Stärkt förtroende och ökad trygghet.....	13
Den attraktiva arbetsplatsen	16
En hållbar organisation.....	19

Generaldirektören har ordet

Vi lever i en orolig tid med krig på olika fronter. Den negativa demokratiska utvecklingen i världen fortsätter och antalet länder med nedgångar i demokratin är fler än de länder som gör demokratiska framsteg. I Sverige har rivaliteten mellan kriminella gäng lett till ett rekordstort antal skjutningar och sprängningar där många brottsoffer och misstänkta gärningspersoner är barn. Därtill råder ekonomisk lågkonjunktur med stigande priser till följd av inflation och höga räntor. Det drabbar också Domstolsverket. Vårt ekonomiska läge är ansträngt, vilket kommer att påverka den utveckling som vi kan driva 2024.

Domstolsverket har ett ovanligt viktigt uppdrag: att värna demokratin genom att på olika sätt ge domstolarna stöd och service för att de ska kunna fokusera på att avgöra mål och ärenden på ett effektivt och rättssäkert sätt. I detta ligger förutom utvecklingsinsatser ett stort basuppdrag som handlar om att ge kvalificerat stöd och service som avlastar domstolarna samt ett lednings- och samordningsansvar för att säkerställa att Sveriges Domstolars verksamhet fungerar som helhet. Vi är domstolarnas expertmyndighet och varje dag erbjuder Domstolsverkets medarbetare support till domstolarna inom till exempel IT, lönefrågor, upphandling, rekrytering, kommunikation och fastighetsfrågor.

Denna verksamhetsplan beskriver våra prioriteringar för kommande år och jag vill ge några exempel på frågor som vi kommer att arbeta med framöver. Kompetensförsörjningen inom Sveriges Domstolar är fortsatt en av våra största utmaningar. Under 2024 kommer vi att arbeta vidare i enlighet med kompetensförsörjningsplanen som bland annat innehåller den handlingsplan för en attraktiv domarroll som Domstolsverket, tillsammans med alla domstolschefer, har arbetat fram. Ett annat prioriterat område handlar om att stärka vår inre och yttre säkerhet. Vi fortsätter utbyggnaden av fasta säkerhetskontroller i domstolsbyggnaderna och vi stärker vår informationssäkerhet och skyddet mot otilbörlig påverkan. Arbetet att trygga vår förmåga att bedriva verksamhet även under kris och krig fortsätter.

Vidare följer vi våra planer för digitalisering, i vilka fortsatt förvaltning och vidareutveckling av DiBa är centralt. Arbetet med att säkra domstolarnas lokalförsörjning pågår oförtrutet och under kommande år inviger vi nya domstolsbyggnader i till exempel Norrköping, Borås och Vänersborg. Att erbjuda relevant kompetensutveckling, utveckla chef- och ledarskapet inom Sveriges Domstolar och att driva ett innovationsarbete som syftar till att framtidssäkra verksamheten genom att pröva idéer som på sikt kan ge stor verksamhetsnytta och effektiviseringsvinster är ytterligare exempel på arbete som Domstolsverket bedriver.

Sammantaget syftar allt till att säkerställa att varje domstol har förutsättningar att utföra sitt uppdrag. Domstolsverket verkar därför för att Sverige även i framtiden ska ha oberoende, rättssäkra och effektiva domstolar.



Thomas Rolén



Sveriges Domstolars strategiska mål

Den strategiska inriktningen, nedan, som är gemensam för alla domstolar och myndigheter inom Sveriges Domstolar innehåller fem målområden som valts ut för att få en gemensam riktning för styrningen i syfte att nå bästa effektivitet och resultat sett till den värld som Sveriges Domstolar verkar i.

För varje målområde finns det önskade läget beskrivet som verksamheten vill nå på några års sikt. Där finns också de av domstolarna prioriterade arbetena som är viktigast att arbeta med inom målområdet.

 Domstolen i samhället				
Domstolarnas roll i samhället är känd och domstolarna har ett starkt oberoende. Allmänhet och media förstår varför domstolarna dömer och beslutar som de gör. Domstolarna avgör mål och ärenden snabbt och med hög kvalitet.				
Prioriterat arbete • Arbeta för domstolarnas oberoende • Kommunicera domstolens roll i samhället • Arbeta med att minska risken för otillåten påverkan				
 Utvecklad målhantering Målhanteringen är enhetlig. Vi är innovativa i vår verksamhetsutveckling och våra medarbetare är aktiva i utvecklingsarbetet. Verksamhetsstöden är stabila och förenklar verksamheten. Parter och ombud kan enkelt följa och interagera i sina mål och ärenden. Tillgängligheten är hög. Prioriterat arbete 2024-2026 • Utveckla mål- och ärendehantering med stöd av digitalisering där vi använder strukturerad och återanvändningsbar information • Automatisera enkla och rutinartade arbetsuppgifter • Göra regelförändringar som stöder utvecklingsarbetet • Skapa ständiga förbättringar av våra arbetsformer	 Stärkt förtroende och ökad trygghet De som kommer i kontakt med domstolen får ett bemötande som stärker deras förtroende för rättsprocessen. Alla känner sig trygga i domstolens lokaler. Vår kommunikation är enhetlig och lättillgänglig. Prioriterat arbete 2024-2026 • Arbeta för en hög säkerhetsnivå på alla domstolar • Utveckla och förenkla kontaktytorna med domstolen • Använda klarspråk och öka enhetlighet i domar och beslut samt i vår externa kommunikation	 Den attraktiva arbetsplatsen Vi attraherar, utvecklar och behåller den bästa kompetensen. Medarbetare och chefer är engagerade och goda förebilder för verksamheten. Arbetsmiljön är anpassad för verksamheten och det moderna arbetslivet. Prioriterat arbete 2024-2026 • Utveckla ledarskapet och förutsättningarna för detta • Utveckla medarbetarskapet • Utveckla arbetsmiljön • Ha en långsiktig och stabil kompetensförsörjning	 En hållbar organisation Vi har en långsiktigt säkrad ekonomi och en funktionell organisation. Vi har en väl utvecklad samverkan med gemensam planering, styrning och uppföljning. De gemensamma resurserna fördelas och används optimalt utifrån ett helhetsperspektiv. Vi bidrar till ett hållbart samhälle. Prioriterat arbete 2024-2026 • Arbeta för en långsiktigt hållbar ekonomi • Genomföra den strategiska inriktningen genom aktiv samverkan i styrning, planering och uppföljning • Utarbeta stöd och former för effektiv regional samverkan samt skapa regelverk som bättre stöder sådan samverkan • Verka för att åstadkomma mer bärkraftiga domstolar	

Domstolsverkets uppdrag

Domstolsverket fungerar som domstolarnas expertmyndighet som ger domstolarna förutsättningar att avgöra mål och ärenden på ett rättssäkert och effektivt sätt, ett viktigt uppdrag där det ytterst handlar om att värna demokratin. Vårt uppdrag utgår från instruktionen och vi styr och prioriterar vår utveckling med utgångspunkt i Sveriges Domstolars strategiska mål, som vår strategikarta nedan visar.

Vårt uppdrag är tredelat, där vi i varje del arbetar i nära samverkan med domstolarna. Vi leder och samordnar Sveriges Domstolars verksamhet som helhet, vi ger stöd och service åt domstolarna och vi driver och stödjer utveckling inom Sveriges Domstolar i syfte att vi tillsammans med domstolarna ska nå våra gemensamma mål.

Domstolsverkets strategikarta



Vi leder och samordnar verksamheten

Domstolsverkets har ett lednings- och samordningsansvar i syfte att säkerställa att Sveriges Domstolars verksamhet fungerar som helhet.

I ledningsansvaret är en viktig del att fördela budgeten och att arbeta för en ändamålsenlig resursfördelning inom Sveriges Domstolar.

I samordningsansvaret ingår att Domstolsverket i dialog och nära samverkan med domstolarna samlar in behov för att ta fram gemensamma lösningar, tar beslut om inriktningar, prioriteringar och vägval för Sveriges Domstolar, hanterar reformer, remisser och regeringsuppdrag samt omvärldsbevakar och gör riskanalyser. För att kunna leverera ett bra stöd till domstolarna samverkar Domstolsverket också med andra myndigheter och organ inom alla organisationens expertområden.

Domstolsverket leder och samordnar även Sveriges Domstolars internationella arbete.

Vi ger stöd och service

En bas i Domstolsverkets verksamhet är det kvalificerade stöd och den service inom många olika expertområden som ges till domstolarna för att avlasta deras verksamhet.

En stor del av vårt arbete handlar om att bidra med kunskap och arbetsmetoder inom olika områden. Vi arbetar till exempel med rådgivning, informationsmaterial, handledningar men också med att stötta domstolarna med att ta fram verktyg, it-system och annan utrustning som behövs. Stödet kan vara både generellt för alla domstolar men det kan också vara stöd av olika slag till en enskild domstol. Domstolsverket utrustar till exempel domstolarna med lokaler, IT och teknik anpassat för domstolarnas behov.

Domstolsverket är därtill ett servicecenter åt domstolarna inom alla organisationens specialistområden. I detta ingår bland annat daglig support med cirka 110 000 ärenden per år samt drift och förvaltning av olika system, digitala plattformar, applikationer och verktyg.

Domstolsverket ansvarar också för kompetensutveckling åt domstolar och nämnder. Till det kommer Domstolsakademins utbildning inom den dömande verksamheten, där domarutbildningen är en viktig del.

Vi driver och stödjer utveckling

Domstolsverket driver och stödjer utveckling för hela Sveriges Domstolar inom målhanteringen och inom de administrativa processerna. Det handlar framför allt om att utveckla enhetliga processer inom olika områden, och stödja dessa med utveckling av befintliga och nya system och verktyg av olika slag.

En viktig del i utvecklingen är att fortsätta arbetet med den digitala omställningen som pågått under ett antal år inom såväl målhanteringen som inom de administrativa processerna.

En annan del av utvecklingen är det utforskande idérika innovationsarbete som Domstolsverket driver i samverkan med domstolarna, leverantörer, forskare och andra myndigheter i syfte att framtidssäkra verksamheten genom att pröva idéer som kan ge stor verksamhetsnytta och effektiviseringsvinster.

Domstolsverket strävar efter att den utveckling som görs ska komma alla domstolar till godo, men i vissa fall handlar insatserna om att stödja enskilda domstolar eller mindre grupper av domstolar.

Domstolsverkets verksamhet 2024–2026

I detta avsnitt redovisas de mest prioriterade insatserna som Domstolsverket har som ambition att genomföra och därför planerar för under treårsperioden.

Det ekonomiska läget är dock ansträngt och mer resurser än de som finns tillgängliga när denna verksamhetsplan beslutas kommer att behövas för att kunna genomföra alla insatser som finns i planen för 2024–2026. Det kan därför innebära att genomförandet av vissa insatser kan behöva senareläggas. Det är därför inte heller möjligt att i alla delar ange i denna verksamhetsplan när de olika insatserna beräknas att startas upp.

Domstolen i samhället

Prioriterade insatser på Domstolsverket

- Systematisk kommunikation kring domstolens roll och uppdrag
- Riktad kommunikation till specifika målgrupper
- Förtroendearbete
- Utveckling av webbplatsen domstol.se
- Innehåll i sociala kanaler
- Åtgärder mot otillåten påverkan

Hur domstolen uppfattas i samhället är till stora delar ett resultat av hur vi lyckas uppfylla övriga mål. Samtidigt behöver vi öka kunskapen om domstolens roll som sådan. Med bättre kunskap om domstolarnas och nämndernas roll och uppdrag i det demokratiska samhället blir det enklare för parter, vittnen, allmänhet och medborgare att ha rätt förväntningar på domstolarna och att förstå domar och beslut.

Systematisk kommunikation kring domstolens roll och uppdrag

Behovet av att kommunicera kring Sveriges Domstolars uppdrag och verksamhet för att behålla och öka förtroendet ökar ständigt, inte minst i ett medielandskap som snabbt förändras med en maktförskjutning från traditionella medier till sociala medier.

I kommunikationen kring domstolarnas och nämndernas oberoende roll, uppdrag samt verksamhet handlar Domstolsverkets arbete om att kommunicera på övergripande nivå och att skapa förutsättningar för att domstolarna själva ska kunna kommunicera på ett effektivt sätt.

För att öka kunskapen allmänt i samhället fortsätter vi bland annat att ge ut det nyhetsbrev om Sveriges Domstolar som startades för drygt ett år sedan. Med i dagsläget drygt 14 000 prenumeranter ger nyhetsbrevet en god möjlighet till att öka kunskapen hos externa målgrupper och att internt bidra till att många fler i Sveriges Domstolar kan sprida budskapen om domstolarna vidare.

Riktad kommunikation till specifika målgrupper

Utöver att nå ut till en bred allmänhet finns behov av att även nå ut med riktade insatser till specifika målgrupper.



Ett viktigt område är information riktad till skolorna – för att möta de indikationer på bristande kunskap om rättsstaten och domstolarnas roll som framkommit i undersökningar. Utifrån de resurser som finns tillgängliga idag har Domstolsverket en sammanhållande roll och stödjer domstolarna med att komma vidare i arbetet.

Förtroendearbete

För att behålla och öka förtroendet för Sveriges Domstolar är ökad kunskap i samhället om domstolarnas uppdrag och verksamhet viktig. Domstolsverket kommer fortsatt att arrangera interna förtroendedagar för utbyte av erfarenheter och diskussioner mellan domstolar om hur kunskapshöjning för ökat förtroende kan ske. Likaså kommer fortsatt stöd att ges till domstolarnas eget förtroendearbete.

Utveckling av webbplatsen domstol.se

I takt med att världen blir alltmer digital satsar Domstolsverket på att göra webbplatsen domstol.se till navet för kommunikationen med allmänhet och parter.

För att öka möjligheterna för fler språkgrupper att ta del av informationen på webbplatsen pågår ett arbete att undersöka hur modern teknik, till exempel AI, kan användas för att i alla fall delar av informationen på webbplatsen ska finnas på olika språk.

Det pågår också arbete med att kunna skapa en alternativ webbplats att hänvisa till i händelse av att domstol.se ligger nere, oavsett om det är av yttre påverkan eller interna tekniska problem.

Innehåll i sociala kanaler

Sociala mediers betydelse ökar och därför satsar Domstolsverket alltmer på kommunikation i de gemensamma digitala kanalerna samt på stöd för

domstolarnas egen digitala kommunikation. Sveriges Domstolar har cirka 15 aktiva digitala kanaler som ger oss stora möjligheter att berätta om domstolarnas verksamhet, verksamhetsutveckling och domstolens roll och oberoende.

Domstolsverket tar fram innehåll för de gemensamma kanalerna och för domstolarna som de kan använda i sina egna kanaler. För att öka domstolarnas egen kommunikation erbjuds licenser och utbildning i enkla verktyg för produktion av exempelvis film för sociala kanaler och webb.

Åtgärder mot otillåten påverkan

Domstolsverket arbetar löpande med att på olika sätt stödja domstolarna med att hantera otillåten påverkan, ett arbete som kommer att fortsätta de närmaste åren. Det sker bland annat genom utbildningsinsatser för personalen på domstolar och nämnder.

På senare tid har hotet från insidan av verksamheten aktualiserats inom Sveriges Domstolar och arbete för att motverka det har inletts. Domstolsverket har tagit fram förslag på författningsändringar som skulle ge samtliga myndigheter inom Sveriges Domstolar utökade möjligheter till registerkontroller i samband med anställning. Arbetet med att stötta domstolar och nämnder i arbetet med att förhindra otillåten påverkan kommer att fortsätta. Domstolsverket deltar också i ett myndighetsöverskridande projekt kallat "Motverka hotet från insidan" som har initierats av den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet.



Utvecklad målhantering

Prioriterade insatser på Domstolsverket

- Vidareutveckling av verksamhetsstöden för målhanteringen
- Samarbete inom Rättsväsendets digitalisering
- Elektronisk underskrift av domar och beslut
- Utveckling och vidareutveckling av e-skick
- Vidareutveckling av e-tjänster kopplade till verksamhetsstöd
- Hantering av ärenden om hemliga tvångsmedel
- Nytt system för publicering av praxis
- Mina meddelanden
- Signalsystem i målhanteringen
- Maskningstjänst med hjälp av AI
- AI-lösning för automatisk transkribering och tolkning
- Nytt verksamhetsstöd för Rättshjälpsmyndigheten
- Regelförändringar som stödjer utvecklingsarbetet
- Utveckling av arbetsformer
- Effekthemtagning

Under de senaste åren har domstolarna i stor utsträckning övergått till en digital målhantering, vilket har gett viktiga effektiviseringsvinster. Insatserna framöver handlar om att fortsätta effektiviseringen och utvecklingen av enhetlighet inom målhanteringen. Nedan följer de viktigaste utvecklingsinsatserna inom mål- och ärendehantering.

Vidareutveckling av verksamhetsstöden för målhanteringen

I digitaliseringen av Sveriges Domstolar är förvaltning och vidareutveckling av verksamhetsstödet för tingsrätter, DiBa, centralt. I november 2023 driftsattes en ny layout för domen i DiBa. Under 2024 och framåt kommer vidareutveckling i verksamhetsstödet att ske. Det handlar bland annat om förbättringar gällande presentationen av yrkanden och domslut i mer komplicerade mål samt systemets funktionalitet i övrigt. Även verksamhetsstödet Vera kommer att vidareutvecklas.

Samarbete inom Rättsväsendets digitalisering

Rättsväsendets digitalisering är en samverkan mellan elva myndigheter kring digitalisering av rättsväsendet, med huvudsakligt fokus på informationsförsörjning inom brottmålsprocessen. Information om gärningsbeskrivningar och brottsrubriceringar hanteras sedan en längre tid strukturerat mellan myndigheterna, vilket innebär att registrerade uppgifter återanvänds hos myndigheter framåt i kedjan. Under senare delen av 2024 påbörjas arbete med att åstadkomma detsamma med strukturerat utbyte gällande beslagshantering.

Elektronisk underskrift av domar och beslut

Brottmålsavgörandena i tingsrätt är sedan tidigare digitala och signeras med en elektronisk underskrift. Under senare delen av 2024 ska det införas möjlighet för samtliga domstolsslag och nämnder att signera domar och beslut elektroniskt.

Utveckling och vidareutveckling av e-skick

Sveriges Domstolar har e-skick med sju myndigheter. E-skicken blir kontinuerligt fler och omfattar allt fler myndigheter och måltyper. Under 2023 utvidgades de befintliga e-skicken med Migrationsverket och Skatteverket att omfatta fler måltyper än tidigare. Planen är att de kommande åren etablera e-skick mellan förvaltningsdomstolarna och Transportstyrelsen samt mellan de allmänna domstolarna och Polisen respektive Kronofogdemyndigheten.

Vidareutveckling av e-tjänster kopplade till verksamhetsstöd

E-tjänsterna är tillsammans med kanalerna för e-skick centrala för en effektiv hantering av ärendeinflödet till domstolarna. Genom e-tjänsten Inlämningstjänst för myndigheter har det blivit möjligt för myndigheter att lämna mål till förvaltningsdomstolarna, mark- och miljödomstolarna, Mark- och miljööverdomstolen, Patent- och marknadsdomstolen samt Patent- och marknadsöverdomstolen elektroniskt.

I början av 2024 ska det införas möjlighet att använda denna e-tjänst för överlämning av mål till de allmänna domstolarna.

Hantering av ärenden om hemliga tvångsmedel

Hantering av ärenden om hemliga tvångsmedel sker i dagsläget manuellt. För att skapa förutsättningar för att domstolarnas hantering av ärendena ska få genomslag i fördelningen av resurser har ett arbete inletts med att införa en mer enhetlig och effektiv hantering. Arbetet syftar också till att möjliggöra gallring och arkivering samt förbereda för ett eventuellt införande av ett digitalt verksamhetsstöd.

Nytt system för publicering av praxis

Under 2024 införs en ny sökfunktionalitet och databas för att söka praxis på webbplatsen domstol.se.

Mina meddelanden

För att öka medborgarnas tillgänglighet till domstolarna genomförs åtgärder för en digital, säker och standardiserad kommunikation via Mina meddelanden. Planen är att arbete ska inledas under 2024.

Signalsystem i målhanteringen

En analys av ett digitalt signalsystem i målhanteringen som alternativ till den fysiska akten gjordes under 2023. Ett signalsystem syftar till att utveckla målhanteringen och bidra till en digital hantering av målen. Utvecklingsinsatsen är inte tidsatt ännu.

Maskningstjänst med hjälp av AI

Ett innovationsuppdrag som nu realiseras är en maskningstjänst med hjälp av AI. Tjänsten införs under 2024 och syftar till att underlätta maskning av olika typer av

handlingar på domstol och nämnder. Förhoppningen är att det är en mycket tidssparande applikation där AI gör det tidsödande och enformiga arbetet snabbare med att maskera handlingar.

AI-lösning för automatisk transkribering och tolkning

Domstolsverket har utforskat en AI-lösning som bygger på taligenkänning för automatisk transkribering och tolkning, och som kan komma till nytta på flera sätt.

Systemet ska kunna användas för att transkribera och strukturera det som sägs under domstolsförhandlingen. Det ska underlätta för protokollföraren vid förhandlingen samt bidra till att dom ska kunna skrivas snabbare.

Systemet ska också med hjälp av en AI-tolk underlätta kommunikationen med parter i till exempel reception, i telefonsamtal samt under förberedelse i mål eller en domstolsförhandling.

Flera andra myndigheter som också har behov av tolkning har visat intresse för lösningen. Domstolsverket samarbetar bland annat med eSam, Offentlig samverkan för ökad digitalisering, vad gäller det fortsatta utvecklingsarbetet inom området.

Nytt verksamhetsstöd för Rättshjälpsmyndigheten

Ett arbete pågår med att ersätta Rättshjälpsmyndighetens nuvarande verksamhetsstöd Räven. Ett nytt verksamhetsstöd, Rosa, ska stödja ärendehantering i olika typer av rättshjälpsärenden. Rosa införs vid årsskiftet 2024/2025.

Regelförändringar som stödjer utvecklingsarbetet

För att bidra till att förenkla och effektivisera målhanteringen har förslag till krav på prövningstillstånd för brottmål i hovrätt tagits fram av en expertgrupp från domstolarna och Domstolsverket under hösten 2023. Förslaget kommer att remitteras under 2024 och därefter lämnas till departementet.

Utveckling av arbetsformer

Utveckling av arbetsformer och organisation behövs för att verksamheten ska bedrivas effektivt, men för att också skapa utrymme för kompetens- och



verksamhetsutveckling och för att verksamheten ska bedrivas med hög kvalitet. Digitaliseringen av verksamheten förutsätter att arbetsformerna också förändras för att effekten av digitaliseringen ska kunna realiseras.

Vid flera domstolar pågår försöksverksamhet av olika slag vad gäller organisation och arbetsformer. Domstolsverket stöttar domstolar som vill utveckla sina arbetssätt, utvärdera och vid behov förändra sin organisation och samarbeta med andra domstolar.

Domstolsverket genomför också seminarier för erfarenhetsutbyten (ERFA) inom olika områden. ERFA syftar både till kompetensutveckling och verksamhetsutveckling på deltagande domstolar. Under 2024 planeras för ERFA inom områden som har konkret koppling till domstolarnas arbetssätt. Det hålls också webinarium inom olika områden, till exempel frågor som rör IT-säkerhet.

Effekthemtagning

I takt med digitaliseringen av verksamheten finns behov av att utveckla uppföljning och bedömning av effekthemtagning av digitaliseringen gällande effektiviseringar, kvalitet och nytta, ett arbete som kommer att fortsätta att utvecklas under planeringsperioden.

Stärkt förtroende och ökad trygghet

Prioriterade insatser på Domstolsverket

- Hög säkerhetsnivå och god arbetsmiljö i domstolarnas lokaler
- Ökad cybersäkerhet
- Ökad informationssäkerhet
- Säker och ändamålsenlig teknisk plattform för distansarbete
- Civil beredskap
- Förtroende och bemötande
- Enhetlig och lättillgänglig kommunikation
- Digital plattform för text, bild och film
- Analys av det offentliga rättsinformationssystemet

De som kommer i kontakt med domstolen ska få ett bemötande som stärker deras förtroende för rättsprocessen. Den som kommer till domstolen ska känna sig säker och trygg och lokalerna ska vara tillgängliga för alla.

Behov, krav och förväntningar från brukare och allmänhet förändras över tid, och Sveriges Domstolar arbetar på olika sätt och i hela verksamheten för att förstå och svara upp mot dem.

Hög säkerhetsnivå och god arbetsmiljö i domstolarnas lokaler

Domstolsverket arbetar kontinuerligt med att utveckla domstolarnas lokaler med fokus på god arbetsmiljö och hög säkerhetsnivå för att både personal och brukare ska känna sig säkra och trygga i domstolarnas lokaler.

I ett regeringsuppdrag som ska vara klart i mars 2024 redovisas dels vilka säkerhetsåtgärder som har implementerats på domstolarna de senaste åren, dels en inventering av vad medarbetare, partner, vittnen, professionella aktörer och

besökare på domstolarna behöver för att känna sig trygga från hot, våld och trakasserier. Utifrån behovsinventeringen ska åtgärder föreslås och ekonomiska konsekvenser av dem ska redovisas.

Många ny-, till- och ombyggnadsprojekt pågår och nya domstolsbyggnader planeras att vara färdigställda under 2024 i Uppsala och Norrköping, under 2025 i Borås under 2026 i Härnösand, Vänersborg och Växjö. Utöver dessa omlokaliseringar pågår och planeras omfattande ombyggnationer och renoveringar på flertal domstolar under den närmaste treårsperioden.

I samband med byggprojekt utrustas domstolarna med modern teknik och IT-utrustning, till exempel kameror, skärmar, datorer, röntgen och säkerhetssystem.

Ökad cybersäkerhet

I takt med digitaliseringens utveckling och hur omvärlden förändras blir informationssäkerhet och cybersäkerhet allt viktigare. Information är en av våra viktigaste tillgångar och i takt med att vi digitaliserar är det av största vikt både att den är tillgänglig och att vi hanterar den på lämpligt sätt.

Under 2023 har det skett en markant ökning av olika typer av intrångsförsök i Sveriges Domstolars IT-miljö och av överbelastningsattacker mot webbplatsen domstol.se. Utifrån detta arbetar Domstolsverket med att öka förmågan att kunna upptäcka och om möjligt förutse IT-säkerhetshot. Utrustning för att kunna samla säkerhetsloggning gällande säkerhetshot har införskaffats och en organisation för att göra analyser av den data som samlas in har byggts upp.

Under 2023 har Domstolsverket även infört utökat skydd mot datavirus och skadlig kod i våra e-tjänster. Det är ett arbete som kommer fortsätta eftersom hotbilden ökar ytterligare när AI-tekniken gör det enklare att rikta skadlig kod mot myndigheter och organisationer.

Sveriges Domstolar har byggt upp en bra förmåga att förstå och med det kunna stoppa olika IT-angrepp, men behoven inom cybersäkerheten kommer samtidigt att fortsätta öka.

Ökad informationssäkerhet

Ledningssystemet för informationssäkerhet kommer att utvecklas för att möta ny lagstiftning inom informationssäkerhetsområdet. Bland annat införs under hösten 2024 ett nytt EU-direktiv (NIS2) som ska säkra informationssystem och öka



motståndskraften mot cyberhot. Säkerhetsgranskningar är fortsatt viktiga för centrala funktioner och informationssystem för att säkerställa att implementerade säkerhetsåtgärder är effektiva.

Säker och ändamålsenlig teknisk plattform för distansarbete

För att möta ökade krav på informations- och IT-säkerhet behöver Domstolsverket utöka möjligheten till kontroll och säkerhet i den tekniska lösningen för att ansluta till domnät på distans. Detta arbete startas under förutsättning att finansiella medel kan skjutas till.

Civil beredskap

Domstolsverket är beredskapsmyndighet inom sektorn Ordning och säkerhet. Beredskapsmyndigheter är myndigheter med särskild betydelse för samhällets krisberedskap och totalförsvaret. Arbete genomförs under treårsperioden för att säkerställa en god förmåga att motstå hot och risker, förebygga sårbarheter, hantera fredstida krissituationer och genomföra uppgifter vid höjd beredskap.

Samverkan sker med myndigheterna i beredskapssektorn Ordning och säkerhet, där målsättningen bland annat är säkra att rättskedjan fungerar i alla nivåer av kris eller krig. I detta arbete kommer samverkan att ske med domstolarna.

Förtroende och bemötande

För att stärka parter och vittnens förtroende för domstolarna erbjuder Domstolsverket utbildningar och insatser tillsammans med domstolarna. Utbildningar som tas fram och lanseras under 2024 rör bland annat kvalitetsarbete för likvärdigt bemötande. Domstolsverket arbetar också med att ta fram nya metoder för att underlätta för domstolarna att arbeta med sina kontakter med parter och vittnen, bland annat genom att utveckla domskrivningen.

Enhetlig och lättillgänglig kommunikation

Webbplatsen domstol.se blir alltmer viktig för enhetlig och lättillgänglig kommunikation med parter och allmänhet. Mycket av insatserna handlar därför om att förbättra och förenkla både informationen på webbplatsen och parternas och allmänhetens möjligheter till kontakt via den.

Digital plattform för text, bild och film

För att domstolarna ska få effektivitet i sin kommunikation undersöker Domstolsverket möjligheterna att skapa en gemensam digital plattform som både ger lagring och hantering av medieinnehåll och personuppgiftsbehandling och tillgänglighetsanpassning enligt gällande krav. Med en sådan lösning kommer domstolarna enkelt kunna till exempel lagra bilder och filmer, ta del av gemensamt innehåll för olika kanaler och sända interna möten.

Analys av det offentliga rättsinformationssystemet

Regeringen har gett Domstolsverket i uppdrag att analysera hur den offentliga rättsinformationen kan utvecklas. Detta ska rapporteras under 2025.

Den attraktiva arbetsplatsen

Prioriterade insatser på Domstolsverket

- Löpande kompetensförsörjningsarbete och stöd
- Stabila domstolar och nämnder med hållbar arbetssituation
- En attraktiv domarroll på alla domstolar och nämnder
- Större och bredare rekryteringsbas för ordinarie domaranställningar
- Chef- och ledarskap
- Stärka Sveriges Domstolars arbetsgivarvarumärke

Domstolarnas övergripande uppdrag är att med beaktande av allas likhet inför lagen utöva rättsskipningen sakligt och opartiskt. Mål och ärenden ska avgöras i tid med hög kvalitet på ett rättssäkert och effektivt sätt. För att kunna fullgöra detta viktiga uppdrag är det av avgörande betydelse att Sveriges Domstolar kan attrahera, utveckla och behålla rätt kompetens; domstolarna måste vara attraktiva arbetsplatser. En av de största utmaningarna inom Sveriges Domstolar är kompetensförsörjningen av framför allt domare men också andra personalgrupper som beredningsjurister, föredragande jurister och domstolshandläggare. Under 2023 tog Domstolsverket fram en kompetensförsörjningsplan för de närmaste åren. Arbetet med kompetensförsörjningen behöver innefatta långsiktiga och mer övergripande åtgärder samt kortsiktiga och riktade insatser. Nedan redogörs för några av de prioriterade insatserna.

Löpande kompetensförsörjningsarbete och stöd

En stor del av det löpande arbetet med kompetensförsörjningen är av övergripande karaktär och påverkar samtliga personalkategorier på domstolarna. Det handlar t.ex. om domstolarnas arbete med arbetsmiljö- och säkerhetsfrågor samt olika interna projekt för att skapa en attraktiv arbetsplats.

Introduktion och handledning bidrar till hur nyanställda medarbetare, även chefer, kommer in i arbetet och påverkar hur attraktiv en anställning uppfattas. Bra introduktion och handledning har också betydelse för att minska personalomsättningen. Domstolsverket leder och samordnar därför under de kommande åren ett uppdrag avseende introduktion och handledning.

Inom Sveriges Domstolar finns arbetsuppgifter och arbetssituationer som kan vara starkt psykiskt påfrestande för den anställda. Det kan till exempel röra sig om en incident där medarbetaren känt sig hotad, tagit del av svåra människoöden eller obehagligt bevismaterial vid förhandling. Ett avlastningssamtal syftar till att skapa möjlighet för medarbetare att ventilerar psykiskt påfrestande upplevelser i samband med arbetet. Under 2024 erbjuder Domstolsverket domstolar utbildning för samtalsledare att hålla avlastningssamtal. För att stärka det proaktiva säkerhetsarbetet kommer ett medarbetarskyddsprogram för särskilt utsatta medarbetare gällande hot att tas fram under 2024.

Inom ramen för en rekryteringsfunktion erbjuder Domstolsverket små och mellanstora domstolar stöd såväl i form av operativ avlastning vid rekrytering som kompetens i rekryteringsfrågor. Domstolsverket arbetar för att vidareutveckla och förbättra rekryteringsfunktionen så att den svarar mot domstolarnas behov.

Stabila domstolar och nämnder med hållbar arbetssituation

Frågan om hur domstolar och nämnder ska vara organiserade och dimensionerade för att arbetssituationen ska vara långsiktigt hållbar är ständigt aktuell. Ytterst handlar det om att skapa förutsättningar för att avgöra mål och ärenden effektivt och med hög kvalitet.

Genom HR-analysarbete och en utvecklad dialog med domstolar, nämnder och andra myndigheter ska vi skapa ett bättre underlag för analys av domstolarnas och nämndernas framtida kompetensförsörjningsbehov. Det handlar om att kartlägga och analysera myndigheternas dimensionering och att göra prognoser för domstolarnas och nämndernas nuvarande och framtida kompetensförsörjningsbehov avseende domare och annan personal.

En attraktiv domarroll på alla domstolar och nämnder

Domaryrket ska vara attraktivt såväl avseende arbetsuppgifter som domarnas arbetsvillkor, lön och andra förmåner. Domstolarna ansvarar för åtgärder som rör den inre organisationen på domstolen. Domstolsverket fortsätter att stötta domstolar som efterfrågar stöd i det arbetet.

Domstolsverket fortsätter arbetet med att kartlägga och analysera skillnader mellan rådande lönestrukturer inom Sveriges Domstolar. Utifrån resultatet av analyserna vidtas eventuella åtgärder som ett led i arbetet med det strategiska kompetensförsörjnings- och lönebildningsarbetet.

Större och bredare rekryteringsbas till ordinarie domaranställningar

Domstolsverket arbetar med att utvärdera notarietjänstgöringen och ta fram förslag på åtgärder för att förbättra utbildningens innehåll och öka attraktiviteten.



Domstolsverket planerar och administrerar den särskilda domarutbildningen med dimensionering, innehåll och geografisk fördelning ur ett helhetsperspektiv. Avsikten är att den valda dimensioneringen ska överensstämja med det långsiktiga rekryteringsbehovet av ordinarie domare och att antagningen av fiskaler vid överrätterna ska vara anpassad för att fylla det antal utbildningsplatser som ligger i linje med detta behov. I detta syfte arbetar Domstolsverket med att följa upp hur många av dem som genomgått domarutbildningen som återvänder som ordinarie domare och hur lång tid det i genomsnitt tar efter avslutad utbildning. I samverkan med domstolarna arbetar Domstolsverket också för att på olika sätt stötta domstolarna i rekryteringen till den särskilda domarutbildningen genom exempelvis ett digitalt rekryteringsverktyg.

Sedan hösten 2019 finns en möjlighet för erfarna och kvalificerade jurister att under en ettårig anställning som adjungerat råd prova på domaryrket och meritera sig för en anställning som ordinarie domare. Anställningsformen adjungerade råd följs löpande upp. Domstolarna får sedan 2023 ersättning från Domstolsverket för att anställa två adjungerade råd per överrätt. Domstolsverket kommer att ta fram förslag på åtgärder för att förbättra innehållet i tjänstgöringen och öka attraktiviteten för anställningsformen. Det handlar dels om att öka flexibiliteten i anställningens längd och möjligheten till förlängning, dels stöd till domstolarna i fråga om introduktion och handledning.

Chef- och ledarskap

Sveriges Domstolar behöver chefer med kompetens att leda och skapa förutsättningar för medarbetarna på domstolar och nämnder att fullgöra det viktiga uppdraget. Domstolsverket har under många år erbjudit och kommer fortsatt att erbjuda högkvalitativa centrala utbildningar och möjlighet till personligt stöd med målet att chefer ska kunna utvecklas i att utöva chef- och ledarskap enligt chefspolicy för Sveriges Domstolar.

Arbetet med chef- och ledarskap går nu vidare med att ta fram ett chefsstöd för nya chefer inom Sveriges Domstolar och ge nya chefer möjlighet till stöd av en extern eller intern mentor. För erfarna chefer, ställföreträdande chefer och domstolschefer finns sedan hösten 2023 en ny ledarskapsutbildning.

Domstolsverket tittar också på åtgärder för att skapa mer utrymme för chef- och ledarskap såsom i vilken omfattning myndighetschefer ska räknas som dömande resurs vid resursfördelningen.

Sveriges Domstolar behöver också fånga upp framtida ledare och talanger. En annan aktivitet tar därför sikte på hur vi kan utveckla chefsförsörjningen i Sveriges Domstolar.

Stärka Sveriges Domstolar arbetsgivarvarumärke

För att öka Sveriges Domstolars attraktivitet som arbetsgivare är kommunikation kring Sveriges Domstolars arbetsgivarerbjudande och förstärkning av Sveriges Domstolars arbetsgivarvarumärke ett viktigt arbete. Aktiviteter genomförs för att stötta domstolarna men också Domstolsverket i det långsiktiga arbetet med att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare. Arbetet innehåller bland annat kampanjer i sociala medier, mäss- och eventkoncept och kommunikation om domstolarna och Domstolsverket som arbetsplatser och kring olika roller inom Sveriges Domstolar. På

Sveriges Domstolars webbplats domstol.se finns sidan ”Jobba hos oss” där lediga anställningar annonseras och marknadsförs. Ytterligare utveckling av webbplatsen planeras för att kunna presentera och väcka intresse för Sveriges Domstolar som arbetsgivare, både gemensamt och för de enskilda domstolarna.

I planen för de kommande åren finns också stöd för domstolarna för att öka möjligheterna till profilering och attraktivitet på webben, intranätet och i sociala kanaler. Ytterligare resurser kommer att behövas innan denna del kan starta.

En hållbar organisation

Prioriterade insatser på Domstolsverket

- Långsiktigt hållbar ekonomi
- Utveckling av budget- och verksamhetsdialoger
- Effektivare handläggning av konkurser och företagsrekonstruktioner
- Digital signering av administrativa beslut
- Automatisering av administrativa processer
- Utveckling av HR- och lönesystemet
- Nytt informationssystem för utbildningsadministration
- Nytt verktyg för rekrytering

En hållbar organisation med långsiktiga ekonomiska förutsättningar och bärkraftiga domstolar är en förutsättning för att verksamheten ska fungera och kunna utvecklas över tid.

Detta uppnås bland annat genom ständiga förbättringar i det dagliga arbetet samt genom effektiviseringar med hjälp av nya eller förbättrade befintliga stöd och genom samverkan inom Sveriges Domstolar.

Långsiktigt hållbar ekonomi

Den konjunktturnedgång som Sverige befunnit sig i under de senaste åren med hög inflation och räntor pressar Sveriges Domstolar liksom alla andra organisationer och företag.

Domstolsverket arbetar ständigt med att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar ekonomi genom löpande dialog med Justitiedepartementet och i budgetunderlag, en fråga som är högst aktuell och viktig även framöver.

Utveckling av budget- och verksamhetsdialoger

Resursfördelningen fokuserar på att medlen fördelas så att de kommer till nytta där de bäst behövs. Budget- och verksamhetsdialogerna med domstolarna har utvecklats under senare tid och bemannas från Domstolsverket med controllers, HR-specialister och verksamhetsutvecklare för att stötta domstolarna på bästa sätt och för att få ett väl grundat underlag för resursfördelningen, ett arbete som kommer att fortsätta att utvecklas framöver.

Effektivare handläggning av konkurser och företagsrekonstruktioner

I dag handläggs konkursärenden och ärenden om företagsrekonstruktion av landets samtliga 48 tingsrätter. Regeringen har bedömt att handläggningen av

dessa ärenden ska koncentreras till färre domstolar och har gett Domstolsverket i uppdrag att lämna förslag på vilka tingsrätter som ska handlägga dessa. Uppdraget ska redovisas senast den 3 juni 2024.

Digital signering av administrativa beslut

Under 2023 har det gjorts en analys av vilka beslut i de administrativa processerna som ska undertecknas digitalt. En portallösning för detta har tagits fram och finns på intranätet. Domstolsverket kommer nu att kommunicera kring vilka beslut som ska undertecknas digitalt och hur portallösningen ska användas.

Automatisering av administrativa processer

Inom det HR-administrativa området finns önskemål om att under 2024 göra två mindre test avseende RPA (Robotic Process Automation) för att testa hur och om repetitiva processer kan automatiseras.

Utveckling HR- och lönesystemet

Ett nytt HR- och lönesystem infördes under 2023. Systemet kommer att fortsätta att utvecklas under planeringsperioden utifrån förbättringsförslag som kommit in samt med ny funktionalitet för hantering av flextid, LAS-ärenden, rehabiliteringsärenden, kompetensbehov, onboarding och personalplanering.

Nytt informationssystem för utbildningsadministration

Nuvarande avtal löper ut under 2025 och arbete är påbörjat för att kravställa och upphandla ett nytt system.

Nytt verktyg för rekrytering

Implementering av ett nytt verktyg för rekrytering pågår och beräknas vara klart i början av 2024.



Producerad av Domstolsverket

Diarienummer 956-2022

Foto Per Carlsson

Domstolsverket

Postadress: 551 81 Jönköping

Besöksadress: Kyrkogatan 32

036-15 53 00

domstolsverket@dom.se

www.domstol.se



DOMSTOLSVERKET
SVERIGES DOMSTOLAR